

- Priopćenje -

Slavonski Brod, 26.10.2012.

Kongres pilanara: Povećanje cijena sirovine i pad potražnje za drvom ubrzavaju propast sektora

U Slavonskom Brodu je 24. listopada završen **3. Kongres pilanara jugoistočne Europe**, na kojem je 264 sudionika iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Slovenije i Hrvatske, te gosti iz Austrije, Njemačke, Francuske i Italije, raspravljalo o mogućnostima unaprjeđenja stanja u ovom sektoru. Za mnoga otvorena pitanja, unatoč kvalitetnoj raspravi i nizu istaknutih prijedloga, ipak nisu pronađena konačna rješenja budući da je na Kongresu izostalo prisustvo predstavnika Uprave Hrvatskih šuma te visokih državnih dužnosnika.

Proteklih nekoliko godina, a posebice posljednjih mjeseci, naglo se pogoršavaju prilike u sektoru prerade drva, što je do sada rezultiralo otkazima za preko 9.000 radnika u ovoj grani gospodarstva, a najave poskupljenja sirovine i prijedlog novog modela sklapanja višegodišnjih ugovora bili su u fokusu plenarnih rasprava, panel rasprava te u radu workshopa s temom sirovinskih pitanja.

Lokalne pilane u svim zemljama Regije i dalje osjećaju velike teškoće u plasmanu građe na svjetsko tržište, gdje su, zbog još uvijek snažnog utjecaja krize, njihovi komercijalni poslovi dovedeni u pitanje, posebice u Italiji koja je godinama bila jedno od glavnih tržišta, a sada je 30% drvoprerađivačkih tvrtki već zatvoreno, dok preostale rade s 40% smanjenim kapacitetom. Na Kongresu je predstavljeno deset ulagačkih projekata iz sektora prerade drva u Hrvatskoj, a mnogi sudionici Kongresa rješenje vide u dolasku stranog kapitala koji već pokazuje veliko zanimanje za primarnu preradu drva.

Odnosi sa šumarstvom su za mnoge pilane presudni, a u svim zemljama regije osim Slovenije, osjeća se nestašica sirovine i prekapacitiranost proizvodnih linija koje često nemaju dovoljno trupaca za optimalan rad svojih tehnoloških postrojenja. Posljedice nereguliranosti šumarskih poduzeća u državnom vlasništvu, koja su glavni dobavljači sirovine, često utječu na konkurentnost pilana, ali istaknuti su i vrlo pozitivni primjeri korištenja FSC certifikata bez kojih je nemoguće plasirati proizvode na svjetsko tržište.

Sindikata drvne i papirne industrije je na marginama Kongresa održao konferenciju za novinare te je upozorio na neodrživo stanje koje će zbog najave poskupljenja sirovine tijekom 2013. rezultirati sa 6.000 otkaza. Ako poraste cijena trupaca, neće biti novca za plaće, tvrtke će se morati zatvarati, istaknuo je Borislav Sunjog iz Sindikata te dodao da bi se dugoročno liberalizacijom sirovine i ulaskom u EU broj radnika u ovoj grani mogao i prepoloviti sa sadašnjih 23.000.

Organizatori kongresa, Hrvatski drvni klaster i časopis Drvo & Namještaj ocjenjuju Kongres uspješnim i smatraju da dobra perspektiva za pilanarstvo bazirano na uspješnom šumarstvu u zemljama Regije još uvijek postoji, unatoč svim spomenutim ograničenjima.

Kongres su podržali Brodsko-posavska županija, Grad Slavonski Brod te pokrovitelj Ministarstvo gospodarstva kao i mnogobrojni institucionalni partneri iz Hrvatske i zemalja regije.

4. Kongres pilanara JIE održat će se 23.10.2013. također u Slavonskom Brodu.

Sudionici Kongresa su donijeli sljedeće Zaključke:

1. Pozdravljaju se prijedlozi da se za drvoprerađivačke tvrtke osiguraju višegodišnji ugovori (na 10 godina), što će donijeti potrebnu stabilnost i osigurati poslovanje u narednom EU okruženju.
2. Odbacuje se prijedlog Hrvatskih šuma za povećanje cijena drvne sirovine jer tržišne prilike i dosadašnji utjecaj krize ne dozvoljavaju bilo kakva povećanja cijena krajnjih proizvoda od drva.
3. Predlaže se da se postojeći sustavi raspodjele sirovine (količine, cijene rabati) zadrže i unaprijede bez većih konceptijskih izmjena budući da na njih ne utječu nikakvi vanjski faktori,

niti kretanja na međunarodnom tržištu, a postojeći sustav (rabati od 5 i 10%) je dao veliki doprinos ublažavanju posljedica krize i jačanju pozicija na međunarodnom tržištu i izvoznim rezultatima.

4. U potpunosti se podržavaju aktivnosti Carine, Inspektorata i drugih nadležnih institucija u cilju uvođenja reda na tržište drvom i drvnim proizvodima kako bi se smanjio utjecaj rada u svojoj zoni u ovom sektoru i zaustavila korupcija. Mjere nadzora potrebno je ograničiti na vremensko razdoblje, utvrđene prekršitelje žurno sankcionirati kako bi se umanjile štete koje od takvog nadzora trpe subjekti s urednim poslovanjem.
5. Predlaže se ponovno uvođenje prakse javnog (online) objavljivanja podataka o poslovanju Hrvatskih šuma, njihove liste dužnika, liste sklopljenih ugovora, preuzetih količina i minimalno kvartalno izvješće o izvršenim radovima u šumarstvu.
6. Traži se hitno donošenje Zakona o preradi drva kojim je potrebno urediti sva pitanja iz sirovinskog i proizvodnog područja te pitanja trgovine drvom i drvnim proizvodima.
7. Apelira se na nadležne institucije da problematici primarne prerade drva pristupe na odgovoran način, kako bi se izbjeglo daljnje stigmatiziranje pilanske prerade drva, diskriminiranje drvoprerađivača bez obzira na njihovu veličinu, proizvodni karakter, kapacitet ili regionalnu pripadnost, a što je zajamčeno Ustavom i pozitivnim zakonima EU.
8. Podržava se inicijativa stručnjaka sa Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu za izradom registra pilana i drvoprerađivačkih tvrtki.
9. Predlaže se hitno pristupanje bilanciranju drvne sirovine kako bi se spriječilo preklasiranje tehničke oblovine u energetska drva te utvrdile precizne količine raspoloživog energetskog drva koje može biti osnova za daljnja ulaganja u proizvodnju energije iz drva. Postojećim drvoprerađivačkim tvrtkama, koje već obavljaju tehničku sirovinu od Hrvatskih šuma, potrebno je omogućiti prednost pri nabavi energetskog drva kako bi se kompletirali njihovi proizvodni i energetska kapaciteti i zadržala zaposlenost.
10. Preradi drva u brdsko-planinskim i ruralnim područjima, posebice u blizini velikih šumskih bazena, potrebno je osigurati najmanje dosadašnje količine sirovine, bez obzira na ostvareni stupanj finalizacije, što je bilo postignuto dosadašnjim modelima.

Izjave:

Željko Govedić, predsjednik Samostalnog sindikata drvne i papirne industrije (suorganizator)

Stanje u preradi drva je alarmantno i uopće ne pretjerujemo u procjeni da će se nove cijene sirovine loše odraziti na zaposlenost sektora i njegovu propast. Naši radnici su se zadnjih godina ionako odricali svojih radničkih prava (regres, božićnice, uskrsnice), odnosno odrekli su se po toj osnovi preko 60 milijuna kuna, u nadi da će se situacija poboljšati. Ako će se manjak u prihodima Hrvatskih šuma namiriti povećanjem cijena sirovine, umjesto racionalizacijom poslovanja, onda ćemo i mi od poslodavaca tužbama tražiti isplatu uskraćenih prava. Na naše dopise političari ne odgovaraju mjesecima pa ćemo promijeniti pristup.

Željko Čebuhar, predsjednik Udruge malih pilanara Primorsko-goranske županije (suorganizator)

Prijedlog Hrvatskih šuma za povećanje cijena je za nas neprihvatljiv. Naših 70 pilana je taj prijedlog prošli tjedan u Fužinama odbacilo te smo izradili novi prijedlog koji ćemo ovih dana uputiti prema Vladi. Država želi favorizirati finalu, što je u redu, ali najveće bespovratne potpore dobivaju one tvrtke koje nam konkuriraju na tržištu piljene građe jer neki od njih žive upravo od građe, a ne od finale. Pravih finalnih prerađivača ima svega deset posto i njima treba i dalje pomagati. Mi se pribojavamo sljedeće godine i potpisivanja ugovora s Hrvatskim šumama jer bez višegodišnjih ugovora mi ćemo svi propasti, pa su i naši radnici zabrinuti za svoja radna mjesta i kakve-takve plaće koje sada imaju.

Šemsa Alimanović, Privredna Komora BiH, sekretar Grupacije prerade drva, BiH (suorganizator)

Smatram da je situacija s pilanama u Bosni također vrlo loša i da nama isto tako nedostaje sirovine, a firme se žale na lošu kvalitetu trupaca. Dosta je naših drvoprerađivača završilo u stečaju. Drago mi je da je ovaj kongres okupio dosta naših drvoprerađivača a mi smo se po treći put uključili u organizaciju kako bi povezali različite firme koje rade u pilanskoj preradi drva i tako im omogućili nove spoznaje o tehnološkim trendovima.

Stefan Schmidt, LHK institut za pilanarstvo Rosenheim, Njemačka (suorganizator)

Naš Institut surađuje s Hrvatskim drvnim klasterom i zainteresirani smo pokrenuti edukacijski ciklus za obrazovanje novih regionalnih stručnjaka u pilanarstvu, s praktičnom nastavom u najboljim njemačkim pilanama. Zemlje Regije imaju dobru perspektivu za jačanje prerade drva. Mislim da je vaše drvo i vaš

kapacitet zanemaren na europskoj karti pilanske prerade. Tržišna situacija u svim zemljama Europe je dosta kritična i posao s drvom je u krizi, u pogledu rezultata i profita. Na Kongresu sam uočio da su ovdje problemi daleko veći i složeniji.

Drago Veselčić, predsjednik Drvnog klastera Vukovarsko-srijemske županije

Upravni odbor i sve članice klastera koje kupuju drvenu sirovinu su protiv povećanja cijena drvene sirovine jer držimo da će svako povećanje cijena dovesti do daljnjeg urušavanja čitavog drvnog sektora, prema svim ekonomskim elementima. Drvni sektor i sa sadašnjim cijenama drvene sirovine posluje na rubu egzistencije ili s gubicima, uz sramotno niske plaće zaposlenika u branši.

Božo Zrnić, Tvin d.o.o.

Tvin zapošljava skoro tisuću radnika i najveći smo finalist u ovom sektoru. Naše cijene ne možemo povećavati niti za 1% a kako bi ih onda mogli dignuti za 15%. Naša pilana ima interni karakter jer samo radi za našu finalu pa ne prodajemo građu na tržište. Mi smo pokušavali napraviti izračune po novim modelima koje su ponudile Hrvatske šume, ali se ne uklapamo te nam se to čini prekomplikirano. Zapravo, mi podržavamo stari sustav raspodjele i stare rabatne modele koji su vrijedili prošle godine.

Murat Pašić - Šerif export-import d.o.o.

Mi smo međunarodna grupacija s iskustvom i najveći izvoznik drva iz Hrvatske. Proteklih godina smo investirali veliki novac u pilane gdje radimo proizvode za građevinarstvo i industriju namještaja u Aziji te uspjevamo i dalje biti profitabilni, štoviše naša tvrtka ostvaruje veću dobit nego deset vodećih proizvođača namještaja. Protivimo se povećanju cijena i stari model distribucije treba zadržati uz napomenu da oni koji dobro plaćaju, uvijek mogu doći do potrebnih količina sirovine.

Vinko Golmajer, Intercet - Weing Group, Slovenija

Mora se potaknuti investicijski ciklus u pilane jer se one ovako organizirane i opremljene ne mogu već sljedeće godine „tući“ s europskom konkurencijom. Potrebne su moderne produktivne linije, kao i fleksibilne tehnologije s povoljnim cijenama prilagođenim tržištu, a mi predlažemo izmjenu postojećeg proizvodnog i komercijalnog modela zahvaljujući kojem neprerađena sirovina većinom odlazi u inozemstvo. Zalažemo da se sirovina preradi na licu mjesta, u zemljama Regije, čime bi se dodala nova vrijednost kvalitetnoj sirovini. Potrebno je prilagoditi sustav potpora i moderne i inovativne tehnologije moraju imati prednost u bodovanju.

Elvio Florian, Florian Group, Italija

U proteklom desetljeću je posao s drvom bio pojam dobrog i unosnog businessa, a danas je to pojam teškoća i gubitaka koji su u Italiji već zatvorili trećinu tvrtki u ovoj branši. Ova Regija ima dobru sirovinu, posebno Slavonija ima svoj dragocjeni hrast koji može biti adut u teškim bitkama na svjetskom tržištu. Ovdje poslujem već niz godina, a sada smo zaposlili 220 radnika u Lipovljanima i Pleternici, što je potvrda da još uvijek vjerujem u ovaj posao. Jedan od problema vidim u krutom stavu Hrvatskih šuma oko normiranja i pripreme trupaca jer oni nisu napravljeni po mjeri svjetskog tržišta, nego onako kako njima odgovara. Tržište je sve više zahtjevno i kupcima na drugom dijelu svijeta treba dati robu baš onakvu kakvu oni žele.

Organizatori

**Časopis Drvo & Namještaj
Hrvatski Drvni Klaster**

Više informacija na:

www.kongres-pilanara.com

+385 (0)1 6329 111

+385 (0)98 440 098 (Marijan Kavran)